

BAB III

MÉTODOLOGI PANALUNGTIKAN

3.1. Lokasi Panalungtikan

Désa Tanjungwangi mangrupa salasahiji désa di Kecamatan Cicaléngka nu kaasup wilayah Kabupaten Bandung. Ieu désa téh mangrupa pamekaran tina Désa Dampit, ayana di beulah wétaneun kota Bandung, jarakna 215 km ti pamaréntahan pusat Nagara, 49 km ti pusat pamaréntahan Provinsi Jawa Barat jeung 40 km ti puseur dayeuh Kabupatén Bandung sarta 9 km ti Kecamatan Cicaléngka.

Désa Tanjungwangi ngadeg minangka désa swakarya. Ditinggali tina topografi, kaayaan wilayah Désa Tanjungwangi téh mangrupa daerah pagunungan. Ieu désa téh minangka désa panungtung. Tapi sanajan kitu ieu désa téh kaasup désa anu boga daya irutna utamana kaayaan alamna tina objék wisatana nu kasohor nyaéta Curug Cindulang jeung KW (Kawasan Wisata).

Désa Tanjungwangi ngawengku 3 kadusunan, nu eusina diwangun ku 7 rw jeung 31 rt. Aya 16 wilayah kampung anu katulis sacara administratif, sarta 6 wilayah kampung anu ngadeg sacara tradisional. Ieu dihandap dijéntrékeun data statistik Désa Tanjungwangi.

Tabel 3.1

Batas géografis Désa Tanjungwangi

Batas	Désa/ Kalurahan
Kalér	Desa Sindulang
Wétan	K.S.D.A
Kidul	K.S.D.A
Kulon	Desa Dampit

K.S.D.A: Konservasi Sumber Daya Alam

1. Luas wilayah dumasar pegunungan:

Pemukimam	94 Ha/m ²
Sawah	8 Ha/m ²

Diani Permasih, 2014

Ajen Atikan Dina Folklor Aspek Kapamalian Anu Aya Di Desa Tanjungwangi Kecamatan Cicalengka Kabupaten Bandung

Universitas Pendidikan Indonesia | repository.upi.edu | perpustakaan.upi.edu

Kebun/tegalan/ladang	434 Ha/ m ²
Kuburan	3 Ha/ m ²
Pekarangan	72,225 Ha/ m ²
Kantor	0,8 Ha/ m ²
Luas prasarana umum	22 Ha/ m ²
Total wilayah	637,625 Ha/ m ²

2. Topografi:

Bentangan wilayah: Désa berbukit-bukit 637,625 Ha/ m².

3.2. Métode Panalungtikan

Métode anu digunakeun dina ieu panalungtikan nyaéta métode deskriptif analitik. Métode deskriptif analitik nyaéta métode anu ngadéskripsikeun sarta nganalisis. Ku cara ngagunakeun éta métode dipiharep objék anu ditalungtik bisa dima'naan sacara maksimal (Ratna, 2010, kc. 334). Métode panalungtikan deskriptif museurkeun panitén kana méréskeun masalah-masalah aktual nu nyampak nalika ngalaksanakeun panalungtikan. Arikunto (2010, kc. 3) nételakeun yén métode deskriptif mangrupa métode anu digunakeun pikeun nalungtik kaayaan, kondisi, situasi, kajadian, kagiatan, jeung sajabana, anu satulunya hasil panalungtikan téh disusun dina wangun laporan.

Suyatna (2002, kc. 14), nyebutkeun yén métode panalungtikan deskriptif nyaéta métode panalungtikan anu mangrupa akumulasi data dasar dina cara deskriptif wungkul, teu hiji hipotésis, teu nyieun ramalan atawa teu meunangkeun ma'na implikasi. Dina maké ieu métode diusahakeun dina ngumpulkeun data, luyu jeung waktu sarta kamampuan anu nyampak. Saterusna disusun jadi hiji runtusan anu sageblengna sarta analisis tina éta data anu geus kakumpulkeun.

Anu jadi dasar dipakéna métode deskriptif analitik nyaéta pikeun ngadéskripsikeun aspék kapamalian anu aya di Désa Tanjungwangi. Data nu geus aya, tuluy dianalisis ajén atikanana, nu dipatalikeun jeung unsur-unsur semiotik nu nyampak dina éta kapamalian.

3.3. Sumber Data

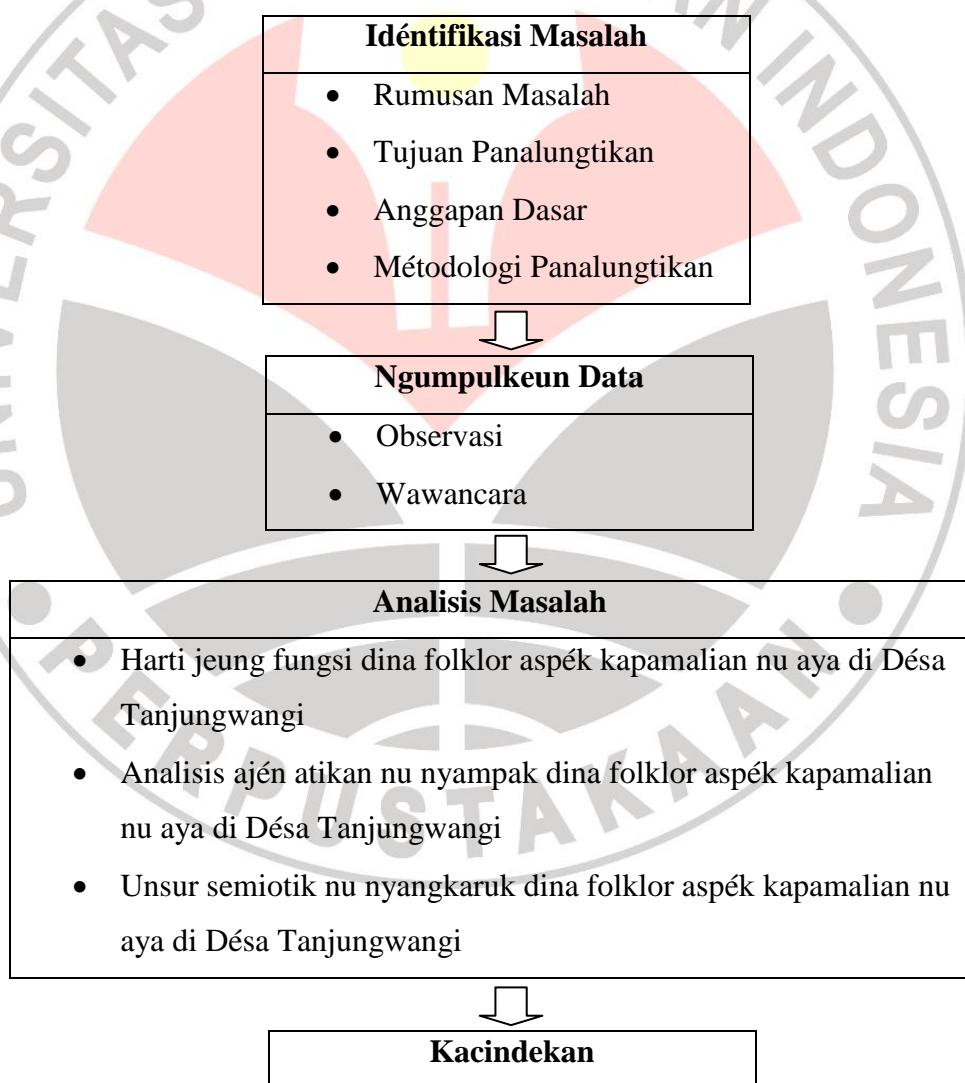
Numutkeun Arikunto (2010, kc.172) sumber data nyaéta subjék data-data panalungtikan anu dibeunangkeun ku panalungtik. Dina panalungtikan merlukeun sumber data pikeun ngahasilkeun data anu rék ditalungtik. Anapon sumber data anu diperlukeun dina panalungtikan nyaéta kapamalian anu masih kénéh aya sarta dipaké di masarakat Sunda.

Anu dijadikeun subjék dina ieu panalungtikan nyaéta warga Désa Tanjungwangi Kecamatan Cicaléngka Kabupatén Bandung nu umurna 40 taun kaluhur, sarta hirup di éta désa ti leuleutik tug nepi ka kolotna. Tina éta sumber, data nu geus kakumpulkeun dianalisis fungsi jeung ajén atikanna ogé ditilik unsur-unsur semiotik nu nyampak dina éta kapamalian.

3.4. Desain Panalungtikan

Desain panalungtikan téh mangrupa bagan anu ngagambarkeun léngkah-léngkah anu dilakukeun ku panalungtik dina prak-prakan panalungtikan. Léngkah-léngkah dina ieu panalungtikan kagambar dina bagan 3.1 ngeunaan desain panalungtikan.

3.1 Desain Panalungtikan

3.5. Wangenan Operasional

Sangkan leuwih jéntré dina ngayakeun panalungtikan, ieu di handap baris dijéntrékeun wangenan operasional anu patali jeung ajén atikan dina folklor aspék kapamalian anu aya di Désa Tanjungwangi.

- a) **Ajén atikan** nyaéta ajén inajén ngeunaan hiji pangaweruh nu bakal méré mangpaat pikeun manusa sangkan hirup dina kahadéan. Ajén atikan ngawengku ajén moral, ajén sosial, jeung ajén agama.
- b) **Kapamalian** nyaéta larangan sepuh urang anu maksudna teu meunang ngalakukeun hiji pagawéan lantaran sok aya matakna.
- c) **Semiotik** nyaéta élmu nu nalungtik tanda dina kahirupan manusa. Hartina, sakabéh anu aya dina kahirupan urang téh mangrupa tanda, nu kudu ku urang dima'naan

3.6. Instrumén Panalungtikan

Instrumén panalungtikan mangrupa alat nu dipaké pikeun meunangkeun data panalungtikan sarta nganalisis data panalungtikan. Instrumén panalungtikan nyaéta hiji alat nu dipaké pikeun ngukur fénoména alam atawa sosial nu ditalungtik. Sacara spésifik sakabéh fénoména éta téh disebut variabel panalungtikan (Sugiyono, 2008, kc.102).

Anu dipaké pikeun ngumpulkeun data dina ieu panalungtikan téh nyaéta :

- 1) Alat pangrékam, anu dipaké pikeun ngumpulkeun data lisan ngeunaan folklor aspék kapamalian anu aya di Désa Tanjungwangi.
- 2) Kaméra, anu dipaké dina prosés panalungtikan pikeun dokuméntasi. Di mana ieu kaméra dipaké pikeun nyokot foto narasumber dina panalungtikan.
- 3) Kartu panalungtikan, ieu kartu eusina ngawengku idéntitas narasumber jeung hasil panalungtikan. Conto kartu panalungtikan :

Idéntitas Narasumber

Wasta :
Umur :
Alamat :
Pakasaban :
Keterangan :
Tanda tangan :

- 4) Daftar patalékan mangrupa naon anu dijadikeun patalékan dina prosés wawancara dina ieu panalungtikan. Patalékan anu baris diajukeun nyaéta:
- Naon waé istilah pamali nu sok dipaké di ieu désa? (*Life cycle: ngalahirkeun, sunatan/gusaran, kawinan, maot*)
  - Naon fungsi pamali éta téh?
  - Keur kaayaan kumaha éta pamali diucapkeunana?
  - Keur saha jeung ka saha waé éta pamali téh dilarapkeunana?
  - Naon waé sangsi/akibat/balukar lamun aya nu ngarempak pamali?
  - Naha pernah aya kajadian nyata lamun ngarempak pamali?
- 5) Pedoman instrumén panalungtikan nyaéta:
- Pedoman observasi, nyaéta patokan anu dipaké pikeun niténan anggota sampel.
  - Pedoman wawancara, nyaéta téknik nu dipaké pikeun nyangking informasi lisan.
- Arikunto (1997, kc. 231) nétélakeun aya dua jenis pedoman wawancara nyaéta:
- Pedoman wawancara terstruktur*, nyaéta pedoman wawancara anu disusun sacara rinci nu hasilna mangrupa *check list*.
  - Pedoman wawancara tak terstruktur*, nyaéta pedoman wawancara anu nanyakeun masalah ngan gurat badagna wungkul.

3.7. Téknik Ngumpulkeun Data

Diani Permasih, 2014

Ajen Atikan Dina Folklor Aspek Kapamalian Anu Aya Di Desa Tanjungwangi Kecamatan Cicalengka Kabupaten Bandung

Universitas Pendidikan Indonesia | repository.upi.edu | perpustakaan.upi.edu

Pikeun ngumpulkeun data dina ieu panalungtikan dipaké téhnik observasi jeung téhnik wawancara.

1) Téhnik observasi

Dina ieu panalungtikan, observasi dilakukeun pikeun niténan objék panalungtikan pikeun ngumpulkeun data diluareun kanyahona respondén. Ieu panalungtikan téh bisa lumangsung dina kaayaan loma, bari ngobrol, sabab observasi mangrupa tahap munggaran dina panalungtikan.

2) Téhnik wawancara

Wawancara nyaéta meunangkeun data ku cara papanggih langsung, bari ngobrol, boh individu jeung individu, boh individu jeung kelompok (Ratna, 2010, kc. 222).

Ari léngkah-léngkahna nyaéta:

1. Néangan data statistika kantor Kecamatan Cicaléngka
2. Néangan data monografi ka kantor Désa Tanjungwangi
3. Néangan Folklor aspék kapamalian anu aya di Désa Tanjungwangi ku cara wawancara ka narasumber (informan) di ungal kampung.

3.8. Téknik Ngolah Data

Dina ngolah data dipaké téhnik analisis. Sanggeus folklor aspék kapamalian dikumpulkeun, tuluy diolah ngaliwatan léngkah-léngkah saperti di handap ieu :

1. Mariksa sarta niténan folklor aspék kapamalian anu geus dikumpulkeun.
2. Ngadéksripsikeun jeung nganalisis folklor aspék kapamalian.
3. Nyieun kacindekan tina folklor aspék kapamalian anu geus kapaluruh.